

Notitie

Opdrachtgever: drs. J.G. Vos, gemeente Zoetermeer
Auteur: ir. G. Bakker
Betreft: Quick scan ontwikkellocaties Noordelijke
bedrijventerrein, Zoetermeer
Projectnummer: 0816
Datum: 19 maart 2012
Status: DEFINITIEF2

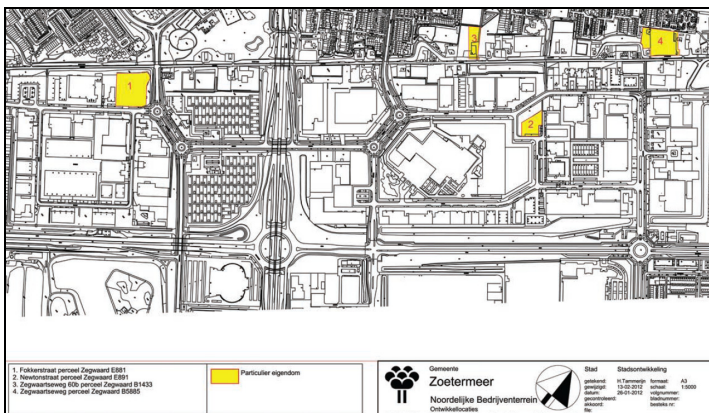
bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Zoetermeer heeft Bureau Stadsnatuur een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden op vier ontwikkellocaties in het zogenoemde 'Noordelijke Bedrijventerrein' te Zoetermeer (Figuur 1), van zuid naar noord omvattende de terreinen Rokkehage (tussen A12 en Bleiswijkseweg), Hoornerhage (tussen Bleiswijkseweg en van der Hagenstraat) en Zoeterhage (van Australiëweg tot en met Stephensonstraat). Dit in het kader van de vigerende natuurwetgeving waarmee rekening gehouden moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. De bekeken terreinen, genummerd 1 t/m 4, zijn weergegeven in Figuur 2 en Tabel 1.

Figuur 1. Bestemmingsplangebied Noordelijke Bedrijventerrein, Zoetermeer (rood omlijnd, bron: gemeente Zoetermeer)

Figuur 2. Vier onderzochte ontwikkellocaties in bestemmingsplangebied Noordelijke Bedrijventerrein, Zoetermeer (geel).

Tabel 1. Locaties en namen vier onderzochte ontwikkellocaties in bestemmingsplangebied Noordelijke Bedrijventerrein, Zoetermeer.

1.	Fokkerstraat, perceel Zegwaard E881	Braak	8157 m ²
2.	Newtonstraat, perceel Zegwaard E891	Braak	2832 m ²
3.	Zegwaartseweg 60b, perceel Zegwaard B1433	Woning en tuin	2660 m ²
4.	Zegwaartseweg, perceel Zegwaard B5885	Woning en tuin	7034 m ²

Methodiek

De ecologische quick scan is een verkennend onderzoek dat ingaat op potentiële beschermde natuurwaarden die, in het kader van de vigerende natuurwetgeving, relevant zijn voor eventueel uit te voeren projecten. De aandacht is hierbij uitgegaan naar soorten die opgenomen zijn in de bijlagen tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Op 15 maart 2012 heeft een ecooloog van bSR een bezoek gebracht aan de vier locaties. Hierbij is een inschatting gemaakt:

- of de bekeken terreinen potentie hebben voor strikt beschermde soorten;
- of er (indirecte) aanwijzingen zijn voor het voorkomen van strikt beschermde soorten;
- of er in het kader van de Flora- en faunawet vervolgonderzoek nodig is.

Daarnaast zijn actuele verspreidingsgegevens uit diverse bronnen geraadpleegd, om de aanwezigheid van bepaalde soorten in het onderzoeksgebied aannemelijk te maken of uit te sluiten.

Op de onderzochte locaties is gelet op aanwezigheid van vogelnesten, in het bijzonder die van jaarrond beschermde soorten. Alle aanwezige bebouwing is beoordeeld op potenties voor gebruik als verblijfplaats door vleermuizen en vogels. Verder is gekeken naar holtes en scheuren in de bomen die kunnen dienen als vaste rust- of verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten en vogels. Voor de inspectie van de bomen en gebouwen is, waar nodig, gebruik gemaakt van een verrekijker met een 10x vergroting. Ten slotte is gelet op potenties voor bepaalde beschermde plantensoorten.

De weersomstandigheden op het moment van onderzoek waren goed: zonnig, droog en vorstvrij.

Resultaten

Hieronder is per soortgroep een onderbouwing gegeven voor het wel of niet voorkomen van de groep als geheel of bepaalde vertegenwoordigers in het gehele onderzochte gebied. Alleen juridisch relevante groepen die zijn vermeld in de bijlagen tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet worden benoemd.

Tabel 2. Verantwoording onderzochte soortgroepen quick scan Noordelijke Bedrijventerrein, Zoetermeer.

soortgroep	potenties voor beschermde functionaliteit?	onderbouwing
flora	nee	Geen geschikt habitat aanwezig voor Rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> op alle locaties, bodem in alle gevallen te sterk verstoord. Soort komt wel voor in de omgeving (Bakker <i>et al.</i> 2007, Stichting Floron 2011, Vos, J & H. Szegedi (red) 2011).
libellen	nee	Geen habitat beschermde soorten binnen plangebied.
vlinders	nee	Geen populaties beschermde soorten in regio (www.vlinderstichting.nl).
kevers	nee	Geen populaties beschermde soorten in regio (www.eis.nl).
weekdieren	nee	Geen geschikt habitat aanwezig voor Nauwe korfslak <i>Vertigo angustior</i> , Zeggekorfslak <i>Vertigo moulinsiana</i> of Platte schijfhoorn <i>Anisus vorticulus</i> (Boesveld & Gmelig Meyling 2008ab, Boesveld <i>et al.</i> 2011).

vissen	nee	Plangebieden omvatten geen geschikt habitat in vorm van diep open water.
amfibieën	nee	Geen populaties beschermde soorten binnen plangebied (Bakker <i>et al.</i> 2007, Vos, J & H. Szegedi (red) 2011).
reptielen	nee	Geen beschermde soorten in regio (van Delft <i>et al.</i> 2011).
vogels	ja	Binnen het plangebied liggen geschikte objecten ten behoeve van vaste rust- of verblijfplaats voor Huismus <i>Passer domesticus</i> . Alle terreinen zijn ongeschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor jaarrond beschermde roofvogels en uilen.
zoogdieren	ja	Geschikt habitats voor vleermuizen beperkt aanwezig; geen geschikt habitat voor beschermde grondgebonden zoogdieren aanwezig (Mostert 2011).

In onderstaand overzicht wordt voor ieder onderzocht perceel nader toegelicht wat de bevindingen zijn van het veldwerk en welke eventuele consequenties daaruit voortvloeien. De nummering en naamgeving van de terreinen volgt die zoals hierboven (Tabel 1) is gegeven. Na een korte beschrijving van de inrichting van het terrein wordt aangegeven of en zo ja, welke potenties er liggen voor beschermde flora en/of fauna.

1. Fokkerstraat, perceel Zegwaard E881

Het betreft hier een braakliggend terrein begroeid met ruigtekruiden. Er waren tijdens het bezoek enkele ondiepe (regen)waterplassen aanwezig. De randstroken (buiten begrenzing terrein) zijn beplant met bomen en heesters. Aan de oostzijde bevinden zich twee hoge populieren en een hoge wilg; op de uiterste noordwesthoek van het perceel staat eveneens een hoge wilg. De overige bomen en struiken zijn beduidend lager. In deze groenstroken zijn exemplaren van Houtduif *Columba palumbus*, Winterkoning *Troglodytes troglodytes*, Heggenmus *Prunella modularis*, Roodborst *Erythacus rubecula*, Boomkruiper *Certhia brachydactyla*, Pimpelmees *Cyanistes cyaneus*, Koolmees *Parus major* waargenomen. Van de Houtduif waren enkele oude nesten aanwezig in de lage heesters. Alle waargenomen vogels gedroegen zich territoriaal, op grond waarvan kan worden aangenomen dat de groenstroken onderdeel uitmaken van het broedgebied van deze soorten. Wanneer het centrale perceel in de zomermaanden begroeid is met hoge ruigte kan ook dit dienst doen als vogelbroedterrein. Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen van jaarrond beschermde vogelsoorten in de vorm van nesten, deze worden hier ook niet verwacht. Afgezien van broedende vogels zijn er geen potenties gevonden voor beschermde functionaliteiten van dit terrein voor beschermde vertegenwoordigers van andere soortgroepen.

2. Newtonstraat, perceel Zegwaard E891

Dit terrein is geheel kaal en zandig, zonder vegetatie van enige betekenis. Het is vlak en ligt enigszins verdiept ten opzichte van de omgeving. De geringe omvang en geïsoleerde ligging ingesloten tussen bestaande bedrijfsbebouwing en straten, maken dit terrein nauwelijks geschikt voor broedende vogels. Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen van jaarrond beschermde vogelsoorten in de vorm van nesten, deze worden hier ook niet verwacht. Afgezien van broedende vogels zijn er geen potenties gevonden voor beschermde functionaliteiten van dit terrein voor beschermde vertegenwoordigers van andere soortgroepen.

3. Zegwaartseweg 60b, perceel Zegwaard B1433

Het betreft hier een laagstammige boomgaard, waarvan ongeveer de helft binnen de begrenzing van het te onderzoeken gebied ligt. In de haag die om de boomgaard ligt zou Heggenmus tot broeden kunnen komen; andere vogelsoorten worden hier niet verwacht. Binnen de plangrens bevindt zich ook een woning met aanbouw, welke potenties biedt als verblijfplaats voor vleermuizen, specifiek Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus*, alsmede Huismus *Passer domesticus* onder de dakpannen.

4. Zegwaartseweg, perceel Zegwaard B5885

Dit perceel betreft een groot rechthoekig stuk grasland aan de Zegwaartse Wetering. Het terrein is bijna geheel open van karakter en wordt gekenmerkt door een grote treurwilg aan het water en enkele losse (sier)bomen in het perceel.

Op de oever kunnen wellicht vogels als Meerkoet *Fulica atra* en Wilde eend *Anas platyrhynchos* tot broeden komen. Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen van jaarrond beschermde vogelsoorten in de vorm van nesten, deze worden hier ook niet verwacht. Afgezien van broedende vogels zijn er geen potenties gevonden voor beschermde functionaliteiten van dit terrein voor beschermde vertegenwoordigers van andere soortgroepen. De oeverzone is vermoedelijk te verstoord en te voedselrijk om geschikt te zijn als groeiplaats voor de beschermde Rietorchis.

Conclusie

Voor alle terreinen volstaat de Gedragscode Flora en Fauna van de gemeente Zoetermeer voor de omgang met eventueel aanwezige vogels in het broedseizoen, met uitzondering van perceel 3, waar mogelijk uitgebreider onderzoek nodig is wanneer sloop van de huidige bebouwing plaatsvindt. Hieronder wordt per besproken terrein een gevolgtrekking gegeven naar aanleiding van de quick scan.

Gevolgtrekking

In onderstaande tabel is de gevolgtrekking op basis van de quick scan weergegeven voor elk van de vier bekeken locaties.

Tabel 3. Onderzochte locaties, bevindingen en gevolgtrekking.

Nr.	Adres	Potenties voor (jaarrond) beschermde FF-wet soorten?	Eventueel vervolgonderzoek nodig?	Onder welke omstandigheden?
1	Fokkerstraat, perceel Zegwaard E881	nee	nee	niet van toepassing
2	Newtonstraat, perceel Zegwaard E891	nee	nee	niet van toepassing
3	Zegwaartseweg 60b, perceel Zegwaard B1433	ja	mogelijk	alleen bij sloop bebouwing onderzoek naar vleermuizen en Huismus gewenst
4	Zegwaartseweg, perceel Zegwaard B5885	nee	nee	niet van toepassing

Waar sloop van bebouwing plaatsvindt, mogelijk op perceel Zegwaard B1433 (Zegwaartseweg 60b), is voorafgaande aan die sloop aanvullend vleermuisonderzoek nodig: twee bezoeken in de periode 15 mei-1 juli voor het vaststellen van kraam- en zomerverblijfplaatsen en twee bezoeken in de periode 1 augustus-1 oktober voor het vaststellen van paarverblijfplaatsen, conform het Vleermuisprotocol van de GAN. Tevens is op dezelfde locatie dan onderzoek naar Huismus nodig: twee bezoeken in de periode 1 maart – 1 juni zijn hier afdoende om het voorkomen aan te tonen.

Overige aanbevelingen

Vliegroutes van vleermuizen

Percelen Zegwaard B1433 en Zegwaard B5885 liggen aan het water van de Zegwaartse Wetering. Bij werkzaamheden van enige aard in de periode tussen zonsondergang en zonsopkomst moet rekening gehouden worden met het gebruik van de watergang als vaste vliegroute door vleermuizen. Dit betekent dat het aanbrengen van obstakels in of over het water, alsmede het gebruik van felle verlichting die op het wateroppervlak schijnt, moet worden vermeden.

Aanbevelingen voor beheer van braakliggende terreinen

Zo lang er sprake is van een situatie van braakligging en er op korte termijn geen plannen zijn met perceel 1, kan de natuurkwaliteit hier worden verhoogd door minder frequent te maaien. Het verdient aanbeveling om hiermee extra diversiteit in de vegetatie te krijgen om bepaalde fauna (bijvoorbeeld insecten en kleine zoogdieren maar ook vogels) tijdelijk te faciliteren. Op grond van de nieuwe Beleidslijn Tijdelijke natuur kan de gemeente Zoetermeer toestemming krijgen van het Ministerie van EL&I om eventuele beschermde soorten te verwijderen zodra het gebied zijn uiteindelijke bestemming krijgt. Dit op voorwaarde dat men de natuur haar gang laat gaan totdat de werkzaamheden beginnen. Overigens moet in dit verband meteen opgemerkt worden dat, afgezien van broedende vogels, op voorhand voorlopig geen beschermde soorten worden verwacht op perceel 1 die ontwikkeling in de nabije toekomst in de weg zouden kunnen staan.

De natuur haar gang laten gaan betekent per definitie echter winst voor mens én natuur, ook wat betreft de niet-beschermde soorten. Men hoeft niet te spuiten of te ploegen om planten en dieren weg te houden van het terrein. Voor de natuur is het gunstig, omdat dit type braakliggende terreinen soorten aantrekken die zich op andere plaatsen niet thuis voelen. Tijdelijkheid is hier geen bezwaar. Zo gedijen diverse soorten vogels, zoogdieren en planten juist uitstekend in gebieden met sterk wisselende omstandigheden. Voor deze soorten vormen braakliggende terreinen met tijdelijke natuur een welkome aanvulling op de reguliere natuurgebieden en zijn ze van meerwaarde voor de natuur in het stedelijk milieu.

Aanbevelingen voor omgang met grote en landschappelijk waardevolle bomen

De hoge populieren en wilgen rond perceel 1 kunnen op termijn ruimte bieden aan broedende vogels en vleermuizen en door deze dieren als ecologische stapsteen in het landschap worden gebruikt. De treurwilg langs de oever in perceel Zegwaard B5885 is van meerwaarde voor het landschap en het verdient dan ook sterke aanbeveling deze te behouden bij verder gebruik van het perceel.

Aanbevelingen voor vogelvriendelijke bouw en terreininrichting

Vogelbescherming Nederland heeft in 2009 een netwerk opgericht van vrijwilligers die opkomen voor vogels en hun leefgebieden in de stad. Zoetermeer heeft ook zo'n stadsvogeladviseur. Zij streeft in nauwe samenwerking met Vogelwerkgroep Zoetermeer naar een goed en duurzaam contact met gemeentelijke diensten, bouwers, beleidsmakers en burgers. Men kan contact opnemen met de stadsvogeladviseur via stadsvogeladviseur@vwgzoetermeer.nl, of via de stadsecologen Johan Vos en/of Hendrik Baas.

Vleermuisvriendelijk bouwen en inrichten

Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdierverseniging en TAUW hebben een folder ontwikkeld over vleermuisvriendelijk bouwen van huizen en andere (bedrijfs)gebouwen. Het behandelt niet alleen de simpele kasten als tijdelijke compensatie in het kader van de Flora en Faunawet, maar geeft ook informatie hoe hele wijken vleermuisvriendelijk ingericht kunnen worden. Voor vleermuizen kan veel worden gedaan als architecten, bouwondernemingen, woningbouwverenigingen en gemeenten al bij de ontwikkeling en planvorming van huizen en wijken rekening houden met vleermuizen. De folder is te downloaden via: <http://www.landschapsbeheer.net/projecten/ruimte-voor-plant-en-dier/project/vleermuizen-en-gebouwen/72>

Bijlage: foto's van enkele onderzochte terreinen

1. Fokkerstraat perceel Zegwaard E881

2. Newtonstraat perceel Zegwaard E891

3. Zegwaartseweg 60b perceel Zegwaard B1433

4. Zegwaartseweg perceel Zegwaard B5885

Literatuur

Bakker, G., R.W.G. Andeweg & M.A.J. Grutters. 2007. Beschermde en bedreigde flora en fauna gemeente Zoetermeer. bSR ecologisch advies, Rotterdam.

Vos, J & H. Szegedi (red) 2011 Veldgids beschermde planten en dieren van Zoetermeer. gemeente Zoetermeer.

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente. 2011. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Stichting ANEMOON. Heemstede. 36 pp.

Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling, 2008. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2007. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*. Stichting ANEMOON. Heemstede. 37 pp.

Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling, 2008. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2007. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana*. Stichting ANEMOON. Heemstede. 37 pp.

van Delft, J., A. de bruin & P. Frigge. 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON 13 (4), 105-119.

Mostert, K. 2011. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland augustus 2011. Zoogdierverseniging & St. Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Stichting Floron. 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.